

Gemeenschappelijke regelingen Maatschappelijke Zorg

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer: Z-23-333824
Datum collegevergadering: 3 oktober 2023
datum raadsvergadering: 9 november 2023
agendapunt: Gemeenschappelijke regelingen
Maatschappelijke Zorg
portefeuillehouder: Dhr. J. van Rijn
behandelend ambtenaar: Pauline Koot
emailadres: p.koot@hltsamen.nl
telefoon: 14 0252

Wij stellen voor:

1. Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de aangepaste 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland';
2. Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek'.

Inleiding

In het najaar van 2022 zijn twee ontwerp samenwerkingsovereenkomsten aan u voorgelegd, in het voorstel 'Vorbereiding decentralisatie Maatschappelijke zorg'. Voorliggend voorstel is een vervolg daarop.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (geldend vanaf 1 juli 2022) staat beschreven welke stappen er nodig zijn om een vorm van een gemeenschappelijke regeling aan te kunnen gaan. De gemeenteraad wordt tweemaal betrokken in dit proces, vanuit deze wet. De eerste keer wordt het ontwerp voorgelegd en heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om een zienswijze naar voren te brengen. Deze stap is in het najaar van 2022 gezet. De tweede keer wordt er toestemming gevraagd aan de gemeenteraad, door het college, om de regeling aan te gaan. Middels dit voorstel ligt deze stap nu voor van twee gemeenschappelijke regelingen.

De centrumregeling met als titel 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland' gaan we aan omdat we met de gemeenten in Holland Rijnland blijven samenwerken in het kader van de Maatschappelijke zorg. Deze samenwerking is voor die inwoners die een zorgvraag hebben die zo specialistische is, dat de vraag te klein is om dit aanbod in de Duin- en Bollengemeenten te contracteren. Daarbij gaat het o.a. om 24/7 opvang voor inwoners die dak- en/of thuisloos zijn geraakt en/of ondersteuning voor inwoners met GGZ-problematiek gecombineerd met problematiek op het gebied van somatiek, verslaving of een licht verstandelijke beperking. Deze doelgroep heeft 24/7

toezicht nodig. De gemeente Leiden is namens de gemeenten in Holland Rijnland verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van deze specialistische maatschappelijke zorg.

De gemeenteraad van Leiden heeft (als enige gemeente) een zienswijze ingediend. De gemeenteraad van Leiden constateerde dat het ontwerp 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg 2023 Holland Rijnland' nog niet in overeenstemming was met de (nieuwe) Wgr, die 1 juli 2022 in werking is getreden. De artikelen over de toe- en uittreding van deelnemers, opheffing en de geschillenregeling behoeft nadere uitwerking. Deze wijzigingen zijn technisch van aard.

De 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek' voorziet in afspraken die nodig zijn op het gebied van toegang tot de Maatschappelijke zorg, preventie en financiën vast te leggen. Vanaf januari 2023 voeren we als gemeente zelf alle Wmo-taken op het gebied van maatschappelijke zorg uit. Het gaat hier over de opvang voor inwoners die dak- en/of thuisloos zijn geraakt (opvang met ondersteuning), ondersteuning voor inwoners die vanwege een psychische aandoening tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen (wonen met ondersteuning) en taken op het gebied van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), te weten bemoeizorg, verslavingszorg en verslavingspreventie. We werken met de vijf Duin- en Bollenstreek gemeenten samen omdat we op deze wijze een passend en voldoende variërend aanbod tegen verantwoorde kosten realiseren, voor de inwoners van de Duin- en Bollenstreek.

Bestaand kader en context

Wettelijk:

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015.

Met de wijziging van de Wmo zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de zorg van alle inwoners, ook de meest kwetsbare inwoners. De gemeenten waren al verantwoordelijk voor taken op het gebied van Maatschappelijke Opvang (MO), verslavingszorg (VZ) en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), eveneens Wmo-taken.

Eerder genomen besluiten en raadsbrieven:

- In december 2016 is het *Beleidskader Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2017-2025* in de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleidskader is het startpunt geweest voor de decentralisatie van de maatschappelijke zorg naar de regiogemeenten;
- Juli 2017 raadsbrief over 'Uitvoeringsprogramma beleidskader Maatschappelijke Zorg';
- Februari 2018 heeft het college van B&W ingestemd met het *Uitvoeringsprogramma maatschappelijke zorg en wonen met ondersteuning Duin- en Bollenstreek 2018-2020 'Omzien naar elkaar'*;
- Februari 2018 raadsbrief over het 'Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Zorg en Wonen met ondersteuning 2018-2020 'Omzien naar elkaar';
- November 2018 heeft het college van B&W ingestemd met het *Convenant Regionale Samenwerking Maatschappelijke Opvang Holland Rijnland 2018-2020*;
- Juli 2020 raadsbrief over de decentralisatie BW en MO;
- Oktober 2020 informatieavond voor de gemeenteraden van de Duin- en Bollenstreek;
- Februari 2021 raadsbrief stand van zaken en uitstel decentralisatie Maatschappelijke Zorg;
- April 2021 heeft het college van B&W ingestemd met het *Uitvoeringsprogramma Omzien naar Elkaar 2021-2023: decentralisatie van de Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek*.
- Augustus 2021 heeft het college van B&W besloten met ingang van 2023 als gemeente zelf alle Wmo-taken op het gebied van beschermd wonen (BW) en

MO/VZ/OGGZ uit te (laten) voeren die nu gemandateerd is en uitgevoerd wordt door centrumgemeenten Leiden. Een aantal taken blijven we regionaal organiseren.

- 14 oktober 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de middelen die de gemeente per 2023 ontvangt voor Maatschappelijke zorg op te nemen in de programmabegroting van 2023 tot en met 2032 en conform de beleidskaders en afspraken in te zetten voor inwoners met een behoefte aan BW en MO/VZ/OGGZ.
- September 2022 heeft het college van B&W het preventieprogramma dak- en thuisloosheid vastgesteld.
- November 2022 heeft het college van B&W besloten om:
 - Nieuw mandaat te verlenen aan de gemeente Leiden voor de uitvoering van de ondersteuning van de specialistische Maatschappelijke zorg.
 - En heeft het college van B&W kennis genomen van de geactualiseerde budgetten die vanuit de gemeente Leiden naar de vijf afzonderlijke Duin- en Bollengemeente komen.
- December 2022 heeft de gemeenteraad besloten:
 - Geen zienswijze naar voren te brengen op het zowel het ontwerp centrumgemeenteregeling 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland' als op het ontwerp 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek'.
 - De Verordening maatschappelijke ondersteuning vast te stellen
 - Een bestemmingsreserve Maatschappelijke Zorg te vormen.
- September 2023 raadsbrief stand van zaken na de decentralisatie.

Beoogd effect

Het beoogde effect is een bijdrage te leveren aan het inclusiever maken van de samenleving van de gemeente Hillegom. Inwoners die door psychische of psychosociale problemen (tijdelijk) niet in staat zijn zich op eigen kracht te redden in de samenleving, ontvangen ondersteuning. Deze ondersteuning kan in de eigen woonsituatie gegeven worden, op een specifieke daarvoor bestemde woonlocatie of op een tijdelijke opvangplek. We werken hierin samen met de Duin- en Bollengemeenten en voor de specialistische vragen werken we samen met de Holland Rijnland gemeenten

Argumenten

1.1 De gemeenteraden moeten toestemming geven voor het treffen van een regeling

Naast de zienswijzeprocedure geldt op grond van artikel 1, vierde lid Wgr dat de gemeenteraad ook toestemming moet geven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Deze toestemmingsprocedure komt nadat de raden een zienswijze hebben kunnen geven en de zienswijzen van alle raden zijn verwerkt in de ontwerperegeling. Uw raad kan toestemming voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst door het college alleen onthouden wanneer er sprake is van strijd met recht of het algemeen belang.

1.2 De zienswijze van de gemeenteraad van Leiden is verwerkt in de aangepaste samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg HR.

De artikelen betreffende toetreden (art 13), uittreden (art14) en opheffing (art15) zijn nader uitgewerkt met voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding. Daarnaast is artikel 19 over de geschillenregeling verduidelijkt door aan te geven op welke wijze besluitvorming plaatsvindt. De wijzigingen zijn in een overzicht geplaatst, zie bijlage 1a.

1.3 De samenwerkingsovereenkomst wordt in tegenstelling tot de eerste versie voorsnog voor onbepaalde tijd aangegaan met als evaluatie moment in 2024.

Er zijn verschillende opties voor de samenwerking op Holland Rijnland niveau verkent, waaronder het uitbreiden van de huidige Gemeenschappelijke Regeling (GR) Zorg. Er is uiteindelijk niet gekozen voor deze optie omdat deze constructie nog in de

kinderschoenen staat. Mede hierom is afgesproken om de uitvoering van de regionale taken (tijdelijk) bij de gemeente Leiden onder te brengen. Op deze manier doen we ervaring op en kan later besloten worden over een definitieve governance. We weten nog niet hoe de doordecentralisatie zal verlopen en er moet nog een aantal zaken worden uitgewerkt. De centrumregeling geeft de transformatieopgave nu steun en tegelijkertijd flexibiliteit. Na twee jaar wordt tussentijds de balans opgemaakt. Om op tijd een eventuele andere juridische vorm te bepalen voor de samenwerking wordt er in 2024 gestart met een evaluatieproces. Indien besloten wordt de huidige governance voort te zetten hoeft het gehele proces tot het aangaan van een samenwerkingsafspraken niet opnieuw doorlopen te worden. Indien besloten wordt voor een wijziging van de governance of stoppen van de huidige constructie kan gezamenlijk door gemeenten besloten worden tot opheffen van de regeling

2.1 De gemeenteraden moeten toestemming geven voor het treffen van een regeling

Naast de zienswijzeprocedure geldt op grond van artikel 1, vierde lid Wgr dat de gemeenteraad ook toestemming moet geven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling. Deze toestemmingsprocedure komt nadat de raden een zienswijze hebben kunnen geven en de zienswijzen van alle raden zijn verwerkt in de ontwerpregeling. Uw raad kan toestemming voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst door het college alleen onthouden wanneer er sprake is van strijd met recht of het algemeen belang.

2.2 De 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin- en bollenstreek' treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

De decentralisatie en samenwerking met de vijf Duin- en Bollengemeenten is ingegaan vanaf 1 januari 2023. Er is geen andere samenwerkingsovereenkomst waarop terug gevallen kan worden. Tevens zijn er een aantal kleine wijzigingen aangebracht in het ontwerp ter bevordering van de leesbaarheid, zie bijlage 2a.

Kanttekeningen

1.1 De ingebrachte zienswijze van de gemeente Leiden geeft geen risico voor de andere deelnemende gemeenten.

De wijzigingen zijn technisch van aard.

Financiële consequenties

De gemeenteraden in Holland Rijnland hebben in september/oktober 2021 de financiële kaders voor de verdeling van de middelen voor de Maatschappelijk Zorg en de verwerking ervan in de begroting vastgesteld. Dit gebeurt op basis van het model dat door het adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) is gemaakt (zie bijlage 1b). In het PHO Maatschappij van 21 september 2022 zijn de geactualiseerde budgetten geaccordeerd en door de gemeente Leiden verwerkt.

Bij uittreding van een deelnemer uit de regelingen en als tot opheffen van de regelingen besloten wordt de procedure tot uittreding cq opheffing doorlopen. Hierbij worden voor de besluitvorming de financiële consequenties en verplichtingen in beeld gebracht.

Aanpak, uitvoering en participatie

Na het verlenen van de toestemming door de gemeenteraad, besluit het college van B&W om beide regelingen aan te gaan.

Aansluitend daarop, als alle dertien colleges van B&W binnen Holland Rijnland het besluit hebben genomen om de 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland' aan te gaan, wordt de regeling door gemeente Leiden gepubliceerd.

Waarna alle vijf de colleges van B&W binnen de Duin- en Bollenstreek het besluit hebben genomen om de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek' aan te gaan, draagt de gemeente Teylingen zorg voor de toezending van deze gemeenschappelijke regeling aan Gedeputeerde Staten en maakt door kennisgeving van de inhoud in de Staatcourant.

Gezamenlijk met de vijf gemeenten wordt een persbericht opgesteld en aangeboden

Duurzaamheid

Dit voorstel voorziet in afspraken tussen de gemeenten binnen Holland Rijnland en binnen de Duin- en Bollenstreek op het gebied van de Maatschappelijke zorg. Dit ten behoeve van het verhogen van duurzame zelfredzaamheid van zeer kwetsbare inwoners.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Dit voorstel wordt ook voorgelegd aan de gemeenteraden van Teylingen, Lisse, Noordwijk en Katwijk. Er zijn geen inhoudelijke verschillen in de voorstellen.

Urgentie

Het is belangrijk om goede afspraken te maken op Holland Rijnland en op Duin- en bollenstreekniveau ten behoeve van de uitvoering van de maatschappelijke zorg. Om die reden is het nodig dat de gemeenteraad toestemming verleend zodat beide regelingen aangegaan kunnen worden door het college van B&W.

Evaluatie

De centrumregeling wordt voor onbepaalde tijd aangegaan na twee jaar (evaluatie start in 2024) wordt de balans opgemaakt om op tijd een eventuele andere juridische vorm te bepalen voor de samenwerking.

De 'Gemeenschappelijke regeling Zonder meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek' wordt voor onbepaalde tijd aangegaan en minimaal één keer per twee jaar wordt bekeken of op basis van nieuwe inzichten, (externe) ontwikkelingen dan wel op grond van de voortgang van de samenwerking de regeling wijziging behoeft.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Bijlage 1: Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland

Bijlage 1a: Was wordt lijst Samenwerkingsovereenkomst MZ Holland Rijnland 2023

Bijlage 1b: Samenwerkingsovereenkomst bijlage 4 Financiering regionale kosten en verdeling regionale kosten BW en MO

Bijlage 1c: Samenwerkingsovereenkomst bijlage 5 Rapportage op- en afbouw voorzieningen Holland Rijnland – definitieve versie 31 aug

Bijlage 2: Gemeenschappelijke regeling Zonder meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek

Bijlage 2a: Was wordt lijst Gemeenschappelijke regeling Zonder meer Maatschappelijke zorg Duin- en Bollenstreek

Bijlage 2b: Regeling Zonder meer: Bijlage A: Preventieprogramma Dak- en thuisloosheid Duin- en Bollenstreek

Namens het college van Hillegom,

Dhr. M. Witkamp
Secretaris

Dhr. A. van Erk
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

gelezen het voorstel van het college van 3 oktober 2023 met als onderwerp Onderwerp

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet gemeenschappelijke regelingen.,

besluit:

1. Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de aangepaste 'Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke Zorg 2023 Holland Rijnland';
2. Het college toestemming te verlenen voor het aangaan van de 'Gemeenschappelijke regeling Zonder Meer Maatschappelijke zorg Duin en Bollenstreek'.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 9 november 2023,

Mevr. Y. Hermans
griffier

Dhr. A. van Erk
voorzitter